

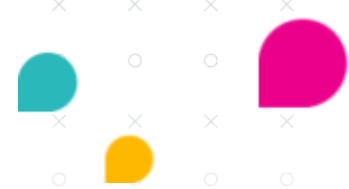
maakt ruimte voor onderwijs

MODULEHANDLEIDING

SPELLING 6A

Inleiding	2
Doelgroep	2
Rubriekenoverzicht	3
De rubrieken toegelicht	6
Rubriek A: samenstellingen	6
Rubriek B: ei of ij	6
Rubriek C: ng en nk	7
Rubriek D: verkleinwoorden	7
Rubriek E: eind-d en eind-b	7
Rubriek F: au(w) of ou(w)	8
Rubriek G: ch en cht	8
Rubriek H: eeuw, ieuw, uw	8
Rubriek I: lange klank en enkelaar	9
Rubriek J: korte klank en dubbelaar	9
Rubriek K: verbuiging f/v en s/z	10
Rubriek L: stomme e	10
Achtergrondinformatie	11
Woordenlijst	15

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels en Duits adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

Numo kan terugrijpen op oefenstof van groep 6 van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere, leuke dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten, interactieve werkvormen, oefenen met schrijfvaardigheid, projecten rondom rekenen, debatteren en literatuur.

Doelgroep

Spelling 6A is bedoeld voor groep 6 van het basisonderwijs. Het programma kan – wanneer er sprake is van achterstand - vanzelfsprekend ook gebruikt worden voor leerlingen in het voortgezet (speciale) onderwijs. Het programma is geschikt voor groepen waarin niveauverschillen bestaan. Het kan zowel gebruikt worden door leerlingen die nog veel fouten maken in het toepassen van leestekens als door leerlingen die op dit gebied al gevorderd zijn. De hoeveelheid oefenstof die op basis van de diagnostische toets geselecteerd wordt is voor deze groepen verschillend in omvang. De doelgroep is dus breed. Het programma is bovendien geschikt voor zowel allochtone als niet-allochtone leerlingen. Voor leerlingen die nog moeite hebben met lezen zijn de uitlegschermen ingesproken door een natuurlijke stem.

In veel oefeningen van Spelling 6A wordt – als een leerling een fout maakt – specifieke feedback gegeven, vaak voorzien van een hint, waarna hij nog een of meer keer mag proberen het te verbeteren. De leerling kan ook altijd tussendoor een tip opvragen of uitlegschermen en spiekschermen raadplegen.

Rubriekenoverzicht

(*) betekent: geluid onmisbaar.

Rubriek	Oefening	Omschrijving van de activiteit
Sprongtoets	1 Rubriek A t/m D (*) 2 Rubriek E /m H (*) 3 Rubriek I t/m L (*) 4 Rubriek A t/m L (*)	
A Samenstelling - herhaling	1 Diverse Barbies 2 Woorden koppelen 3 Samenstelling maken (*) 4 Flits en typ 5 Zoek de fout 6 Woorddictee (*)	Wijs in de tekst alle samenstellingen aan. Koppel een blauw deel aan een groen deel. Je ziet een omschrijving. Welke samenstelling is dat? Typ dat woord. Flits het woord en typ het. Lees de vraag en kies of typ het juiste antwoord. Lees de vraag en kies of typ het juiste antwoord.
B Ei of ij - herhaling	1 Tien woorden met ij 2 Flits en typ 3 Met ei-woord of ij-woord (*) 4 Puzzelen met letters 5 Konijnen 6 Zoeken en verbeteren 7 Woorddictee (*)	Wijs tien woorden aan die met lange IJ zijn. Flits het woord en typ het. Wijs de rij aan waar deze zin in hoort. Luister goed. Kijk naar het plaatje. Typ het woord. Vul op de open plaatsen een ei of een ij in. Lees de vraag en kies of typ het juiste antwoord. Luister en kijk goed. Typ het woord.
C Ng en nk - herhaling	1 Met ng of nk 2 Met ng en nk 3 Letters invullen 4 Vliegend vreetbeest 5 Woorddictee (*)	Wat past op de open plaats? Klik op de juiste rij. Wijs tien woorden aan waarin zowel NG als NK in kunnen voorkomen. Vul op de open plaatsen ng of nk in. Maak alle woorden af. Luister en kijk goed. Typ het woord.
D Verkleinwoord	1 Verkleinwoord breken 2 Verkleinwoord maken (*) 3 Woorden afmaken 4 Woorddictee (*)	Sleep het streepje tussen het woord en de uitgang. Typ het verkleinwoord. Maak van de invulwoorden een verkleinwoord Luister en kijk goed. Typ het woord.
E Eind-d en eind-b	1 Met d of t 2 Met b of p (*) 3 Freek Vonk gewond 4 Met -ds of -ts 5 Flits en kies 6 Woorddictee (*)	In welke rij hoort dit woord? Kies de juiste rij. Luister goed, maak het woord langer en kies de juiste rij. Vul overal de juiste letter in. In welke rij hoort dit woord? Kies de juiste rij. Flits het woord en kies wat je zag. Luister en kijk goed. Typ het woord.
F Ou(w) en au(w)	1 Puzzelen met letters 2 Met au-woord of ou-woord (*) 3 Tien woorden met ou 4 Flits en typ 5 Letters invullen 6 Woorddictee (*)	Luister goed. Kijk naar het plaatje. Typ het woord. Wijs de rij aan waar deze zin in hoort. Wijs tien woorden met OU aan. Flits het woord en typ het. Vul op juiste letters in op de open plaatsen. Luister en kijk goed. Typ het woord.
G Ch(t)	1 Tien woorden met ch 2 Flits en typ 3 Letters invullen 4 Dans in de lucht 5 Zoeken en verbeteren 6 Woorddictee (*)	Wijs tien woorden met ch aan. Flits het woord en typ het. Vul op juiste letters in op de open plaatsen. Maak alle woorden af. Lees de vraag en kies of typ het juiste antwoord. Luister goed. Kijk naar het plaatje. Typ het woord.

H Eeuw, -ieuw, -uw	1 Ernstig ongeluk 2 Puzzelen met letters 3 Woorddictee (*)	Maak alle woorden af. Los elke rebus op en typ het woord. Luister goed. Kijk naar het plaatje. Typ het woord.
I Lange klank en enkelaar	1 Woorden invullen 2 Speuren naar de enkelaar 3 Woorden raden 4 Flits en kies 5 Lange woorden bouwen 6 De kameleon 7 Woorddictee (*)	Je ziet een zin. Welk woord past op de open plaats? Typ dat woord. In welk woord is de enkelaar gebruikt? Je ziet een omschrijving. Welk woord is dat? Typ dat woord. Flits het woord en kies wat je zag. Luister goed. Wijs de delen aan. Bouw het woord. Vul overal een of twee klinkers in. Luister en kijk goed. Typ het woord.
J Korte klank en dubbelaar	1 Woorden langer maken 2 Wat is hier gebeurd 3 Woorden raden 4 Zoeken en verbeteren 5 Het gezoem van de hommel 6 Woorddictee (*)	Je ziet een zin. Welk woord past op de open plaats? Typ dat woord. Welke regel is hier toegepast. Je ziet een omschrijving. Welk woord is dat? Typ dat woord. Lees de vraag en kies of typ het juiste antwoord. Vul overal een of twee letters in. Luister en kijk goed. Typ het woord.
K Verbuiging f/v en s/z	1 Met z of met s (*) 2 Woorden met f en s langer maken 3 Flits en typ 4 Koken voor kinderen 5 Woorddictee (*)	Wijs de rij aan waar dit woord in hoort. Je ziet een woord. Maak dat woord langer. Flits het woord en typ het. Vul overal een of twee letters in. Luister goed. Kijk naar het plaatje. Typ het woord.
L -em, -elen, -enen, -eren	1 Stomme e's tellen 2 Lange woorden bouwen 3 Flits en kies 4 Woorddictee (*)	Hoeveel stomme e's hoor je in dit woord? Kies een aantal. Luister goed. Wijs de delen aan. Bouw het woord. Flits het woord en kies wat je zag. Luister en kijk goed. Typ het woord.

De rubrieken toegelicht

In spelling 6A is er een overlapping met de stof van groep 5, om de in de zomervakantie weggezakte kennis weer op te halen, maar er is veel variatie in oefeningen en oefenstof. Het lesbestand Spelling 6A bestaat uit 65 - vaak variabele - oefeningen en 4 sprongtoetsen. In totaal bevat dit lesbestand ruim 992 opgaven en worden veel verschillende oefenvormen gebruikt: Rijen, Stenen, Open vraag, Flitskeuze, Flitstypen, div. meerkeuzevormen, Wijs aan in tekst, Plaats woord, Wijzig tekst en Koppelpuzzel. De onderwerpen die worden behandeld zijn:

- samenstellingen (herhaling)
- ei of ij (herhaling)
- ng en nk (herhaling)
- verkleinwoord
- eind-d en eind-t
- au(w) of ou(w)
- ch en ch(t)
- eeuw, ieuw, uw
- lange klank en enkelaar
- korte klank en dubbelaar
- f/v, s/z
- stomme e

Rubriek A: samenstellingen

In rubriek A wordt de spelling van samenstellingen herhaald. Deze rubriek leent zich ook goed voor herhaling van andere stof die eerder langskwam. In oefening A1 moeten in een tekst eerst alle samenstellingen aangewezen worden. In de uitleg wordt aandacht besteed aan samenstellingen van meer dan twee woorden en aan langere woorden met voor- en achtervoegsels, die geen samenstellingen zijn. In oefening A2 moeten telkens twee woorden aan elkaar worden gekoppeld zodat een samenstelling ontstaat. In A3 moet op basis van een omschrijving een samenstelling worden getypt. A4 is een flitstypen-oefening. Oefening A4 heet Zoek de fout. Tot nu toe is weinig aandacht besteed aan het herkennen van fouten in de spelling. Dit om het inslijpen van foute woordbeelden te voorkomen. Nu voor het eerst wel, omdat het toch ook wel een belangrijke vaardigheid is om dat te kunnen. Na het ontdekken van de fout moet deze verbeterd worden. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt. De woorden zijn allemaal al eerder langsgeslagen. Deze oefening lijkt het meest op wat in de toetsen aan de orde komt.

Rubriek B: ei of ij

Rubriek B wordt de stof over inprentwoorden met ei of ij herhaald. Vanaf Spelling 3 is gewerkt met een verhaaltje waar een beperkt aantal woorden met korte ei in voorkwamen. In Spelling 4 is daarop voortgebouwd met tien zinnen waarin twee of drie woorden met korte ei voorkomen. In dit deel van de spellinglijn wordt aandacht besteed aan familiewoorden, vaak afgeleide of samengestelde woorden die ook qua betekenis overeenkomsten hebben. We noemen dat de ei-rijtjes. Het idee is dat leerlingen door deze drie contexten de ei-woorden die erin voorkomen gemakkelijker onthouden. Vervolgens moeten ze, als ze een woord met /ei/-klank tegenkomen, bedenken of dit woord in het verhaaltje, in een van de zinnen, of in de rijtjes staat. Zo niet dan is het – in elk geval in dit programma – met lange ij. De lange ij komt namelijk veel vaker voor dan de korte ei. In sommige dialecten spreekt men de ei en de ij nog verschillend uit. Kinderen die daarmee bekend zijn, hebben het gemakkelijk!

In deze rubriek wordt nu eerst de focus gelegd op de lange ij; op woorden die eindigen op -(e)rij en woorden die beginnen met tw-, zw- bl-, gl-, gr-, kr-, vr-. De rubriek begint met een stenenoefening, een flitstypen-oefening, en een rijenoefening die bestaat uit zinnetjes waarin een ei- of ij-woord ontbreekt. Oefening B4 bestaat uit de tekst

Konijnen, waarin alle ei's en ij's ingevuld moeten worden. Oefening B5 is een rebus-puzzel waarin twee gegeven woorden moeten worden omgebouwd tot een ei- of ij-woord dat uit twee lettergrepen bestaat. Oefening B6 is weer een zoek –de-fout-oefening. Na het ontdekken van de fout moet deze verbeterd worden. De laatste oefening is weer een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt.

Rubriek C: ng en nk

De spelling van woorden met ng en nk is eveneens al eerder aan de orde geweest. We noemden ze 'ding-woorden' en 'pink-woorden'. De woorden zijn nu wat langer en soms minder frequent dan de woorden die ze eerder leerden. Ook komen er nu verbuigingen, vervoegingen en samenstellingen voor. Begonnen wordt met een rijenoefening waarin woorden gesorteerd moeten worden (ademhaling, linksaf, lengte, anker). Dan volgt een stenenoefening waarbij het erom gaat de woorden te vinden die zowel met ng als nk kunnen voorkomen, maar verder precies hetzelfde zijn, bijvoorbeeld 'dringen' en 'drinken'. Ook de volgende oefening gaat daarover. Hier moeten in losse zinnen overal ng of nk worden ingevuld, afhankelijk van de context.

C4 is een wijzig-tekst-oefening over sprinkhanen. Op de open plaatsen moet ng of nk worden ingevuld. Ook de enkelaar en de dubbelaar komen hier terug. Vooraf kan het complete verhaal gelezen worden en ook tussentijds is het beschikbaar als spiekscherm onder de Help-knop. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt. De woorden zijn allemaal al eerder langsgelopen. Deze oefening lijkt het meest op wat in de toetsen aan de orde komt.

Rubriek D: verkleinwoorden

Deze rubriek gaat over morfologische spellingvormen: de verkleinwoorduitgangen. Nu niet alleen –je(s) en –tje(s), maar ook –pje(s) en –etje(s). Niet altijd kun je precies horen wat de uitgang is, bijv. bij beestje en kunstjes. Ook enkelaar en dubbelaar komen soms langs. In oefening D1 moeten woorden worden opgesplitst in grondwoord en verkleinwoorduitgang. Dat gebeurt door het slepen van een streepje naar de juiste plek. In D2 moet het verkleinwoord van een gegeven grondwoord gemaakt worden. In D3 moeten in losse zinnen overal verkleinwoorduitgangen worden ingevuld. De laatste oefening is weer een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt.

Rubriek E: eind-d en eind-b

Deze afdeling gaat over de verlengingsregel. Omdat je niet kunt horen of een woord op d of t eindigt, moet je het woord verlengen om daar achter te komen. Ook de keuze tussen –b of –p op het eind valt onder deze regel en deze stof wordt in 6A nu toegevoegd. Ook wordt aandacht besteed aan langere woorden waarbij vaak op een deel van het woord de verlengingsregel moet worden toegepast. De eerste oefening is een rijenoefening over eind-d of eind-t en de tweede eenzelfde soort oefening over eind-b of eind-p. E3 is een wijzig-tekst-oefening waarin op open plaatsten overal een of twee letters ingevuld moeten worden (zie onder). E4 gaat over de gids-woorden, d.w.z. woorden met –ds op het eind. Het is een beperkt aantal woorden dat ingeprent moet worden (gids, reeds, sinds, steeds, fonds, ginds, loods). Je kunt in dat geval niet horen dat er een d in staat. E4 is een flitskeuze-oefening waarbij na het flitsen uit vier mogelijkheden het juiste woord gekozen moet worden. De laatste oefening is weer een woorddictee over alle stof van deze rubriek.

Rubriek F: au(w) of ou(w)

Rubriek F gaat over inprentwoorden met au(w) of ou(w). In Spelling 3 is gewerkt met een verhaaltje waar een beperkt aantal woorden met au in voorkwamen. In Spelling 4 is die kennis uitgebreid met tien zinnen waarin twee of drie woorden met au voorkomen. In groep 5 wordt daarnaast aandacht besteed aan familiewoorden - vaak afgeleide of samengestelde woorden die ook qua betekenis overeenkomsten hebben. We noemen dat de au-rijtjes. Het idee is dat leerlingen door deze drie contexten de au-woorden die erin voorkomen gemakkelijker onthouden. Vervolgens moeten ze, als ze een woord met /au/-klank tegenkomen, bedenken of dit woord in het

verhaaltje, in een van de zinnen, of in de rijtjes staat. Zo niet dan is het – in elk geval in dit programma – met ou. Woorden met ou komen veel vaker voor.

Oefening F1 heet Puzzelen met letters. Er moeten rebussen opgelost worden om het juiste woord te vinden. Dan volgen een rijen- en een stenenoefening met au of ou. De volgende oefening is weer een Flitstypen-oefening, die moet helpen bepaalde woordbeelden vast te leggen. De geëigende aanpak voor dit soort woorden. Oefening F4 is een wijzig-tekst-oefening waarin in losse zinnen de juiste letters ingevuld moeten worden. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt. De woorden zijn allemaal al eerder langsgekomen. Deze oefening lijkt het meest op wat in de toetsen aan de orde komt.

Rubriek G: ch en cht

Deze rubriek gaat over de ch als medeklinker en die je vrijwel hetzelfde uitspreekt als de g. Er zijn wel twee orthografische regels waardoor je kunt weten of je een ch of een g schrijft: (1) als je /sg/ aan het begin van een woord hoort, dan schrijf je sch en (2) als je /gt/ aan het eind van een woord hoort, dan schrijf je bijna altijd cht, behalve bij woorden die te maken hebben met 'zeggen', 'liggen', 'leggen'. De /g/-klank op het eind van een woord schrijf je meestal gewoon als g. Een uitzondering vormen de woorden in het volgende versje:

*ach, och, wat een pech,
maar vergist u zich niet,
ik lach en ik juich toch!*

De woorden met –cht op het eind noemen we vlucht-woorden. De eerste oefening is stenenoefening waarin langere woorden met ch of cht moeten worden gevonden. Dan volgt een flitstypen-oefening, die kan helpen de woorden waar het in dit programma om gaat, te onthouden. Oefening G4 en G5 zijn wijzig-tekst-oefeningen waarin in losse zinnen en in een complete tekst de juiste letters moeten worden ingevuld. Oefening G6 is getiteld Zoeken en verbeteren. Aan het herkennen van fouten is nog niet veel aandacht besteed om verwarring van woordbeelden te voorkomen. Toch is dat – naast actief spellen – een belangrijke vaardigheid. In Spelling 6 beginnen we er voorzichtig mee om deze vaardigheid wat te trainen. Na het herkennen van een fout moet de juiste spelling ingetypt worden. De laatste oefening is weer een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt.

Rubriek H: eeuw, ieuw, uw

Rubriek G gaat over woorden die eindigen op –eeuw, -ieuw of –uw. Het gaat om de u die je op het eind van een woord voor de w schrijft. In dit programma komen meer langere woorden voor met deze lettercombinaties.

Oefening G1 is een wijzig-tekst-oefening met een verhaal over een ernstig ongeluk. In de tweede oefening moeten rebussen worden opgelost waardoor langere woorden ontstaan waar eeuw, ieuw of uw in voorkomen. De laatste oefening is weer een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt.

Rubriek I: lange klank en enkelaar

De rubrieken I en J gaan over de orthografische spellingen waarvoor ook wel de namen klinkerverenkeling en medeklinkerverdubbeling worden gebruikt. Tot aan het eind van de basisschool en soms langer houden leerlingen vaak moeite met deze twee categorieën. We gebruiken de term 'klankgroep' voor de groepjes klanken waar je een woord dat je hoort, in kunt verdelen.¹

¹ De term 'lettergreep' komt hier nog niet aan de orde. Die wordt pas vanaf groep 7 gebruikt voor groepjes letters waar je een woord dat je ziet in kunt verdelen.

De klinkerverenkeling is al aan de orde geweest aan het eind van groep 4. Het ging toen alleen over de spelling van de eerste klankgroep en van de lange klank aan het eind van een woord. In groep 5 kwamen ook andere klankgroepen aan bod. De basis van de regel wordt gevormd door wat je hoort. De stappen zijn: (1) Verdeel het woord in klankgroepen. (2) Hoor je een lange klank op het eind van een van de klankgroepen? (3) Welke letter schrijf je dus enkel? (4) Typ nu het hele woord.

Voor de klinkerverenkeling gebruiken we de term 'enkelaar', deze maakt de dubbele letter enkel. We ondersteunen de uitleg met het symbool van een gebroken hartje. De term geeft aan welke actie ondernomen moet worden als sprake is van een lange klank op het eind van een klankgroep.

In oefening I1 is een kort woord gegeven en moet de langere vorm van een woord worden ingevuld. Het gaat dan om werkwoorden (ik schaak – wij ...) om zelfstandige naamwoorden (een klimroos – twee ...) en om bijvoeglijke naamwoorden (het pad is breed – het pad). Oefening I2 is een meta-talige oefening met twee soorten opgaven. Aangegeven moet worden in welk van de drie woorden de enkelaar gebruikt is ofwel hoe vaak in een gegeven woord die enkelaar gebruikt is. In I3 moet op basis van een omschrijving een woord geraden worden en I4 is een Flitskeuze-oefening waarbij telkens uit vier woorden gekozen moet worden welk woord geflitst was (passief spellen). In oefening I5 verschijnen telkens vier of vijf woorddelen (eigenlijk klankgroepen) die men in de juiste volgorde moet aanwijzen, waardoor een woord ontstaat.

Oefening I6 is een tekst met open plaatsen. Overall moeten een of twee klinkers worden ingevuld. Er zit een spiekscherm onder de HELP-knop dat eventueel gebruikt mag worden. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt. De woorden zijn allemaal al eerder langsgekomen. Deze oefening lijkt het meest op wat in de toetsen aan de orde komt.

Rubriek J: korte klank en dubbelaar

Ook de medeklinkerverdubbeling is al aan de orde geweest aan het eind van groep 4. Het ging toen alleen over de spelling van de medeklinkers na de eerste klankgroep. Later kwamen ook andere klankgroepen aan bod en werden de woorden steeds langer. De basis van deze regel wordt eveneens gevormd door wat je hoort.

De stappen zijn: (1) Verdeel het woord in klankgroepen. (2) Hoor je een korte klank op het eind van een klankgroep? (3) Dan komt de dubbelaar. Die maakt de medeklinkers ná de korte klank dubbel. Bij de medeklinkerverdubbeling gebruiken we dus de term 'dubbelaar' en we ondersteunen de uitleg met het symbool van een dubbel hartje. De term geeft aan welke actie ondernomen moet worden als sprake is van een korte klank op het eind van een klankgroep.

In oefening J1 is een kort woord gegeven en moet de langere vorm van een woord worden ingevuld. Het gaat dan om werkwoorden (ik ontsnap – wij ...) en om zelfstandige naamwoorden (een ongeluk – twee ...). Oefening J2 is een meta-talige oefening. Er verschijnt telkens een woord en de vraag is wat er in dat woord gebeurd is, welke regel al dan niet is toegepast. Gekozen moet worden uit (1) enkelaar, (2) dubbelaar, (3) enkelaar en dubbelaar, (4) geen enkelaar en geen dubbelaar. In J3 moet op basis van een omschrijving een woord geraden worden. J4 heet Zoeken en verbeteren. Eerst moet de fout worden opgespoord en vervolgens moet deze verbeterd worden. Oefening J5 is een tekst met open plaatsen. Overall moet de leerling een of twee letters invullen. Er zit een spiekscherm onder de HELP-knop. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt. De woorden en zinnen zijn ingesproken met een professionele stem. De woorden zijn allemaal al eerder langsgekomen. Deze oefening lijkt het meest op wat in de toetsen aan de orde komt.

Rubriek K: verbuiging f/v en s/z

Deze rubriek gaat over de verbogen vorm van woorden met een f of een s op het eind (lief-liever, grens-grenzen). De f wordt bij langer maken vrijwel altijd een v. De s wordt vaak een z, maar niet altijd. Er zijn nogal wat uitzonderingen. Begonnen met die lastige s en z. De uitzonderingen zijn gegeven en de woorden moeten in de

juiste rij geplaatst worden (met z of met s). In K2 moeten woorden met f en s op het eind langer gemaakt worden. Opnieuw staan de uitzonderingen die bij s/z gelden in de uitlegschermen. Omdat inprenting bij de onregelmatige vormen van belang is, volgt daarna een Flitstypen-oefening. Oefening J5 is een tekst met open plaatsen over Koken voor kinderen. Overal moet de leerling de ontbrekende letters invullen. Dat kunnen f, v, s of z zijn, maar ook andere letters. Er zit een spiekscherm onder de HELP-knop. De laatste oefening is een woorddictee, gedeeltelijk met afbeeldingen en gedeeltelijk met zinnen waaraan een woord ontbreekt.

Rubriek L: stomme e

Deze rubriek gaat over woorden met de stomme e, ofwel de e die voorkomt in de woorddelen be, ge, ver, -te, -el, -er, -en, -te. Ook hier weer wat langere woorden, soms met twee of meer voor- of achtervoegsels (goederentrein, onderhandelen).

In oefening L2 verschijnen telkens vier of vijf woorddelen (eigenlijk klankgroepen) die men in de juiste volgorde moet aanwijzen, waardoor een woord ontstaat. Dan volgt een flitskeuze-oefening. De laatste oefening is weer een woorddictee over alle stof van deze rubriek.

Achtergrondinformatie

Vanwege de zorg over het kennisniveau van taal en rekenen formeerde het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen. Deze expertgroep (commissie Meijerink) kreeg als opdracht om te adviseren wat leerlingen op het gebied taal en rekenen moeten kennen en kunnen op verschillende momenten in hun onderwijs carrière. Het resultaat is beschreven in het rapport 'Over de drempels met taal en rekenen' (2008). In het advies formuleert de Expertgroep:

- 'doorlopende leerlijnen' die ervoor zorgen dat het onderwijsresultaat van de ene sector naadloos aansluit op dat van de andere;
- 'referentieniveaus' met beschrijvingen van kennis en vaardigheden die leraren houvast bieden voor het bepalen, volgen en stimuleren van de ontwikkeling van leerlingen.

Het advies bestaat uit een hoofdrapport en voor zowel taal als rekenen een deelrapport. De rapporten zijn te downloaden vanaf de site van de Stichting Leerplanontwikkeling (www.slo.nl).

Een belangrijk overheidsdocument waar elke ontwikkelaar rekening mee moet houden is de SLO-nota 'Leerstoflijnen begrippenlijst en taalverzorging beschreven'². Het bovengenoemde stuk van de SLO is een uitwerking van het referentiekader Nederlandse taal. Bij de discussie over de invulling zijn naast de vakdidactici van de SLO ook vertegenwoordigers van een aantal uitgevers – waaronder Kurve - en adviseurs van andere organisaties³.

Het domein begrippenlijst en taalverzorging bestaat uit twee delen. De begrippenlijst omvat begrippen en concepten die leerlingen moeten kennen en kunnen hanteren om over taal en taalverschijnselen te kunnen denken en spreken. Bij taalverzorging gaat het om kennis die in dienst staat van een verzorgde schriftelijke taalproductie. In het referentiekader wordt dat beperkt tot regels voor spelling, interpunctie en het gebruik van hoofdletters. De inhoud van het domein begrippenlijst en taalverzorging sluit aan bij drie kerndoelen Nederlandse taal voor het primair onderwijs:

In [kerndoel 8](#) staat dat leerlingen aandacht leren besteden aan correcte spelling.

In [kerndoel 11](#) staat dat ze de regels dienen te leren voor het spellen van werkwoorden en andere woorden, en voor het gebruik van leestekens.

[Kerndoel 12](#) geeft aan dat leerlingen begrippen leren die het hun mogelijk maken om over taal te kunnen denken en spreken.

In de SLO-publicatie zijn mogelijke inhouden en een mogelijke verdeling van de leerstof voor het domein begrippenlijst en taalverzorging beschreven. Deze inhouden sluiten aan bij de inhoud van de genoemde kerndoelen: de inhoud van kerndoel 12 bij de leerstoflijn begrippenlijst en de inhoud van de kerndoelen 8 en 11 bij de leerstoflijn taalverzorging. De leerstof is in deze publicatie verkaveld over steeds twee leerjaren in het

² Te vinden op en te downloaden van de site van de Stichting Leerplanontwikkeling.

³ Het stuk is geschreven door Annie van der Beek en Harrie Paus. Er zijn adviezen in verwerkt van de volgende personen: René Berends (Saxion), Helge Bonset (SLO), Nicola Brijde (ThiemeMeulenhoff), Jos Cöp (Zwijsen), Mienke Droop (Expertisecentrum Nederlands), Ivet van der Eerden (ThiemeMeulenhoff), Amos van Gelderen (Kohnstamm Instituut), Kees de Gloppe (Rijksuniversiteit Groningen), Annemarie Heuts (ThiemeMeulenhoff), Frans van den Heuvel (Fontys Fydes), Arjanne Hoogerman (Malmberg), Mariëtte Hoogeveen (SLO), Nicole van Kan (Noordhoff), Ria Kleijnen (Windesheim, Onderwijscentrum VU), Els Leenders (SLO), Wendy Ligt (Malmberg), Astrid Mols (Cito), Anita Oosterloo (SLO), Gert Rijlaarsdam (Universiteit van Amsterdam), Pauline Roumans (Cito), Truus Schijff (Kurve), Paul Stapel (Zwijsen), Joop Stoeldraijer (Edux), Margreet Veenman (Noordhoff), Johan Zuidema (ThiemeMeulenhoff).

primair onderwijs: groep 1/2, groep 3/4, groep 5/6 en groep 7/8. De leerstof is cumulatief, er wordt steeds voortgebouwd op eerder aangeboden leerstof en deze wordt steeds verder uitgebreid.

Drempels en domeinen

Het rapport van de Expertgroep Meijerink geeft aan wat leerlingen op belangrijke momenten in hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen. Deze belangrijke momenten worden ook wel 'drempels' genoemd en behelzen de overgangen tussen basisonderwijs, vmbo, mbo, vwo, hbo en universiteit. Als leerlingen deze drempels makkelijker kunnen nemen, hebben ze meer kans op een optimale schoolloopbaan. Om ze hierbij te helpen, heeft de Expertgroep beschrijvingen van vier niveaus geformuleerd: 1F, 2F, 3F en 4F. Deze niveaus beschrijven de kennis en vaardigheden die de leerlingen op de drempelmomenten moeten beheersen.

Niveau	Fundamentele kwaliteit	Drempel
1F	Eind primair onderwijs	Van po naar vo
2F	Eind vmbo	Van vo fase 1 naar vo fase 2 / van vmbo naar mbo
3F	Eind mbo-4 en havo	van vo en mbo naar hbo
4F	Eind vwo	van vo naar wo

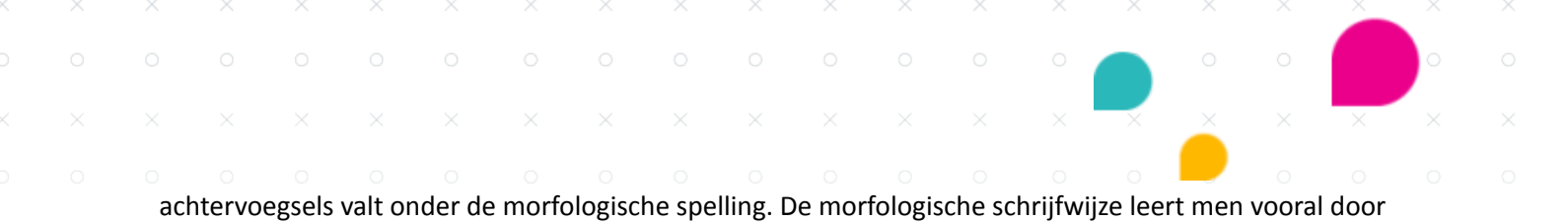
In het rapport *Over de drempels met taal* onderscheidt de Expertgroep vier domeinen: (1) mondelinge taalvaardigheid, (2) lezen, (3) schrijven en (4) taalbeschouwing (grammatica) en taalverzorging. Het referentiekader Nederlandse taal voor het domein begripenlijst en taalverzorging op de basisschool is door de SLO uitgewerkt in een rapport *Leerstoflijnen begripenlijst en taalverzorging*. Eveneens te downloaden vanaf de site van de SLO.

De stof van Spelling groep 4 valt onder domein 4 waarin onderscheid gemaakt wordt tussen: taalbeschouwing (grammatica), spelling, werkwoordspelling en leestekens. Naast Spelling groep 4 ontwikkelt *Kurve* daarom ook programma's voor grammatica, werkwoordspelling en leestekens en hoofdletters. Met deze vier programma's wordt domein 4 dus geheel afgedekt.

Spellingcategorieën volgens Meijerink en SLO

De moeilijkheid van spelling is in het referentiekader geordend volgens 'een zekere logische opeenvolging van klassen van problemen' (*Referentiekader taal en rekenen*, pag. 19). Er is een indeling in vijf klassen gehanteerd, die ook gebruikt wordt bij het diagnosticeren van spellingvaardigheid (Kleijnen, 1997, 2004; Schijf, 2009). Deze indeling is gebaseerd op een analyse van het Nederlandse taalsysteem; het is dus een taalkundige indeling en geen didactische. De indeling is als volgt:

1. **alfabetische spelling:** de elementaire handeling van het omzetten van klanken of klankcombinaties in letters of letterkoppels bij wat wel de 'klankzuivere woorden' of 'luisterwoorden' worden genoemd. Bijvoorbeeld de klanken /b//a//k/ schrijf je als 'bak'. Deze woorden worden gedeeltelijk ook door inprenten geleerd.
2. **orthografische spelling:** de spelling die gebaseerd is op afspraken over de schrijfwijze van (groepen) woorden. Bijvoorbeeld met betrekking tot de klinkerverenkeling en medeklinkerverdubbeling. Die afspraken moet de leerling leren. Hij leert de woorden spellen door regels toe te passen, door vergelijking, of ook weer door inprenting.
3. **lexicaal-morfologische spelling,** gebaseerd op de opbouw van het woord, los van de grammaticale context. Het morfologische principe schrijft voor dat verwante woorddelen steeds hetzelfde geschreven worden. Vanwege de schrijfwijze van het morfeem 'aai', is het werkwoord 'aaien' en niet 'ajen'. Ook de schrijfwijze van voor- en

achtervoegsels valt onder de morfologische spelling. De morfologische schrijfwijze leert men vooral door woorden en woordvormen te vergelijken, maar ook weer door inprenting.

4. morfologische spelling op syntactische basis: in dit geval is de opbouw van het woord gebaseerd op de grammaticale context. Hier wordt dus over de woordgrenzen heen gekeken naar het gebruik van een woord in de zin. Het betreft hier vooral de werkwoordspelling (ik word, hij wordt), maar ook de spelling van bijvoorbeeld alle(n) en enkele(n). In deze categorie moeten regels geleerd worden om tot de juiste schrijfwijze te komen, inprenting is meestal niet voldoende.
5. logografische spelling: gebaseerd op vaststaande lettercombinaties, waar geen regels voor zijn, bijvoorbeeld woorden met ei of ij, met au of ou. De schrijfwijze –ge voor /sje/ in ‘horloge’, het schrijven van een /s/ als c, bijvoorbeeld in ‘narcis’ en ‘precies’ en de vele leenvormen van het Nederlands vallen hieronder. Vaak zijn er wel clusters woorden samen te stellen van woorden met dezelfde spellingwijze. Men leert deze woorden vooral door vergelijking en inprenting.

Beginsituatie

Wat weten we van de beginsituatie van leerlingen die in groep 3 leren spellen? Bonset en Hoogeveen (2010) geven aan dat onderzoek naar leerling-kenmerken en schoolse kenmerken in ruime mate is verricht: *‘Uit het beginsituatieonderzoek naar aanvankelijk spellen komt duidelijk het belang naar voren van fonologische kennis en vaardigheden. Auditieve analyse, foneem-grafeemkennis en -koppeling, fonemische conceptualisatie en segmentatie en letterkennis blijken alle positief samen te hangen met de vaardigheid in het spellen. De fonologische strategie, waarbij de beginnende speller woorden analyseert in spraakklanken (fonemen) en deze koppelt aan geschreven tekens (grafemen) die in de juiste volgorde op papier worden gezet, speelt een prominente rol bij het aanvankelijk spellen. De orthografische of woordbeeldstrategie, waarbij de beginnende speller direct put uit de geschreven representaties van woorden in zijn mentale lexicon, lijkt slechts op de achtergrond en in een latere fase een rol te spelen. Beginnende spellers en lezers vertonen een duidelijke voorkeur voor een verklankende spelwijze en worden geen goede spellers door eenvoudigweg vaak te lezen.’*

Uit het voorgaande kan in elk geval de conclusie getrokken worden dat het zinvol is om al in een vroeg stadium specifiek aandacht te besteden aan het spellen en er niet van uit te gaan dat leerlingen bij het leren lezen ‘vanzelf’ wel leren spellen. Dat is de reden waarom uitgevers de laatste jaren aparte spellinglijnen ontwikkelden, die gebruikt kunnen worden vanaf het tweede halfjaar van groep 3, of het begin van groep 4, als de belangrijkste klank-teken-koppelingen in beginsel zijn aangeleerd. Kurve sluit zich met dit nieuwe programma hierbij aan. Het eerste deel van de spellinglijn is bedoeld om te gebruiken in de tweede helft van groep 3. Voor de daarop volgende jaren is er steeds een A-deel en een B-deel.

Actief en passief spellen

Het zelf schrijven van een woord is niet hetzelfde als het herkennen van een foute schrijfwijze. Beide deelvaardigheden hangen wel samen: als je een woord correct kunt schrijven, kost het meestal ook weinig moeite om een spelfout in dat woord te ontdekken. De nadruk ligt in de spellinglijn van Kurve duidelijk op het actief spellen (zelf schrijven of typen)⁴. Om die reden is de laatste oefening van elke inhoudsrubriek een (woord)dictee en zijn ook de toetsen (woord)dictees. In sommige oefeningen komt ook wel het herkennen van foutieve

⁴ Professor Anna Bosman en een paar andere wetenschappers zijn tegen het toetsen van spellingvaardigheid via meerkeuzevragen. In een wetenschappelijk onderzoek liet men leerlingen eerst een toets met meerkeuzevragen maken waarbij zij telkens moesten oordelen over de juiste spelling van vier dikgedrukte woorden in vier verschillende zinnen. Een week later namen ze een dictee af over dezelfde dikgedrukte woorden. Het dictee werd gemiddeld 6% beter gemaakt en dat is - hoewel significant - niet zo'n groot verschil. Maar voor de bepaling van het niveau van het individuele kind, en daar hebben leerkrachten mee te maken, is de uitkomst van de meerkeuzetoets geen zinnige informatie, omdat daardoor niet duidelijk wordt welke woorden leerlingen niet goed ingeprent hebben. 61% van de leerlingen presteerde beter op het dictee en 22% op de meerkeuzevragen, dus dat is nogal scheef. Voor sommige leerlingen wijkt de score van de ene toets sterk af van die van de andere (tot 36%). Slechts voor 17% van de leerlingen maakt de afnamevorm ogenschijnlijk weinig uit.

woordbeelden aan bod. We zijn daar voorzichtig mee om te voorkomen dat foutieve woordbeelden worden opgeslagen en voor verwarring blijven zorgen.

Didactische opbouw door de jaren heen

In grote lijnen is de spreiding van het spellingaanbod over de leerjaren als volgt: accent op alfabetische spelling in groep 3, begin orthografische spelling in groep 5, accent op morfologische spelling in groep 5/6 en accent op logografische spelling in groep 7/8. Dit is een zeer globale indeling: in een leerjaar ligt de meeste nadruk weliswaar op een bepaalde categorie, maar ook andere categorieën komen aan bod. Het aanleren van de verschillende categorieën is dus niet afgebakend per leerjaar, en loopt evenmin precies parallel aan de leerjaren. Leren spellen verloopt bovendien cumulatief, d.w.z. de basiskennis wordt steeds herhaald en verder uitgebouwd. De woorden worden langer, ingewikkelder en minder frequent.

In groep 3/4 wordt gestart met een relatief eenvoudig aanbod (woorden van één lettergreep) in de categorie alfabetische spelling. Getraind wordt op de spelling van korte klanken, lange klanken, tweeletterklanken en op een steeds toenemend aantal medeklinkers. Al snel komen daar ook woorden uit de andere categorieën bij, en daarnaast wordt de moeilijkheidsgraad van woorden uit de eerdere categorieën hoger. Zo komen er woorden met meer lettergrepen aan bod, moeilijkere woorden en ook minder frequente woorden. Meervoudsvorming (morfologische spelling) komt bijvoorbeeld in de meest eenvoudige vorm voor het eerst aan bod in groep 3/4, maar de meervoudsvorming van een woord als café komt pas in groep 7/8 aan de orde. Hernieuwd aanbod en herhaalde oefening blijven noodzakelijk om de woordvorm van verschillende woorden te verankeren in het langetermijngeheugen.

In de door de SLO uitgewerkte leerstoflijnen Taalverzorging vindt u een gedetailleerd overzicht van de spellingcategorieën die voor drempel 1F aangeleerd moeten worden. Bovendien is aangegeven wanneer het aanbieden van de spellingcategorieën voor respectievelijk groep 3/4, 5/6 en 7/8 voor het eerst moet plaatsvinden.⁵ De meeste spellingen worden in latere jaren nog veelvuldig geoefend. Vaak met moeilijker en minder frequente woorden. Deze leerstoflijnen zijn het eerste en belangrijkste kader voor alle uitgevers bij het ontwikkelen van spellingprogramma's en voor het Cito bij het ontwikkelen van spellingtoetsen. Ook Kurve houdt zich aan dit kader.

⁵ Er is geen kolom voor groep 1 en 2. Dat wil niet zeggen dat er in deze groepen geen aandacht is voor taalverzorging. Het ontwikkelen van taalbewustzijn en het ontdekken van het alfabetische principe komt bijvoorbeeld aan bod in deze groepen.

Woordenlijst

Rubriek A – samenstelling

aardappel - aardbeving - achtduizend - achttien - angstschreeuw - barbiepop - beeldscherm - beeldschoon - bladluizen - bliksemflits - blinddoek - bloeddruk - bloedzuiger - borstzakje - bouwwerk - broodtrommel - dashboardkastje - donkerrood - doppinda - einddoel - eindpunt - feesttent - feestzaal - fietssleutel - fietsslot - friettentje - fruitmand - geslachtsneutrale - glasscherf - grasspriet - haarstijlen - handdoekje - handschrift - handtekening - herfststorm - herfststormen - hoestdrankje - hoofddoek - hoofdstad - hoofdstraat - houtkachel - huidaandoening - huidkleur - huidkleuren - kaasschaaf - kaasstengels - kerkklokken - kerststuk - kerststukje - kledinglijn - kledingstukken - kookkunst - koorddanser - kostschool - kroeshaar - kunstschilder - lichtknopje - loopplank - luipaard - melkkannetje - oogkleuren - poppenlijn - ritssluiting - rolluik - rolstoel - ronddraaien - rondtrekken - schildpadden - slaapplaats - speelgoedfabrikant - sporttas - spreekkamer - strandstoel - strooppot - vaststellen - voetpad - voorbeeld - vooruitstrevend - vuurtoren - wereldberoemde - werelddeel - windmolens - zandloper

Rubriek B – ei of ij

aanleiding - aardbeien - afscheid - afwijken - allerlei - andijvie - bakkerij - batterij - bedreigen - bedreiging - beide - beiden - bijenkorf - bijna - bijvoorbeeld - boerderij - breinaalden - breipatroon - dichtbij - dijbeen - dorpsplein - dweilen - dweiltje - eieren - eigenaar - eigenlijk - eigenschap - eigenschappen - eigenwijs - eigenwijze - eiland - eindelijk - fontein - fonteinen - fonteintje - geheim - geheimpje - gelijk - gelijkspel - gewei - gordijn - gordijnen - grijnzen - grijs - hakbijl - heimwee - hoefijzer - hoefijzers - ijdelheid - karweitje - keihard - keizerskroon - kleintje - kleinzoon - kleinzootje - krijgen - kwijtraken - landschap - leverpastei - nijptang - nijptangen - opleiding - overboord - overeind - paleis - paleizen - pastei - pasteien - pleister - prei - preisoep - prijsvraag - reiger - reisplan - rijbewijs - Romeinen - scheidsrechter - schilderij - schoolleider - schoolplein - seintje - slagerij - spijker - steiger - steigertje - strijkbout - strijkplank - tapijt - terwijl - tijd - tijdens - tijdschrift - tijgertje - trein - trouwerij - twijfel - uitglijden - vastgrijpen - veiligheid - verblijven - verkrijgbaar - verleidelijk - verleiding - voeteneinde - vrijdag - vrijdagen - waslijn - wedstrijd - weinig - wereldwijd - woestijn - zeelei - zeilbootje - zijkant - zilverreiger - zwijgen

Rubriek C – ng en nk

aanhang - ademhaling - angel - angstig - anker - bang - bank - bankier - bankpas - bedanken - bedankt - beestjes - behang - behangen - blank - blinken - blinkt - bloeding - boekenplank - boomstronk - botsing - brengen - dankbaar - drang - dranghek - dranghekken - drank - drankje - dringen - drinken - drones - drong - drongen - dronk - dronken - dwingt - engel - engeltje - enkel - enkelaar - enkelbandje - enkele - enkeltje - gangbaar - gemengde - geschenk - gevangen - gezonken - hangen - hanger - hangmat - hangt - haring - hengst - hingen - hinkelen - hinken - honderd - honger - hongerig - hongerlapjes - honing - ingang - inschenken - inwoners - janken - jongen - jongste - kleding - klingelen - klinken - klinkers - klinkt - knabbelen - krenge - krenken - kringelen - krinkelen - kronkel - kronkelde - langste - languit - langzaam - leuning - linker - linkerkant - links - linksaf - manke - medeklinker - medeklinkers - mengsel - neerstrijken - nieuwe - ondanks - onlangs - ontvangst - opbrengst - planken - plotseling - punttang - rangen - ranken - slang - slank - slanke - slinken - springertjes - springt - sprinkhanen - stang - stank - stengel - stoppen - strenge - strenger - tanken - toegang - tropische - tweeling - verdelen - vernield - ving - vinger - vink - voorsprong - voortplanting - vraatzuchtige - wankel - wankelen - wenkbrauw - wenken - winkel - woestijnsprinkhaan - wringen - zangeres - zangkoor - zingen - zinken - zinkt - zolang - zonsopgang - zwanger

Rubriek D – verkleinwoord

antwoordje - appeltaartje - armbandje - baardje - balletje - beestje - berichtje - bezempje - bloemetje - bloesempje - bodempje - boerderijtje - boomgaardje - boompjes - boomstammetje - boordje - boortje - bordje - borstje - boterhammetje - braampje - brandje - bruggetje - bruidje - buurjongetje - deeltje - dienblaadje - doorntje - dorpje - eendje - eindje - eitje - feestje - gaatje - gangetje - gebiedje - haardje - haartjes - hemdje - hoedje - honderdje - jongetje - kalfje - kastje - keukenraampje - kleinkindje - kleurpotloodjes - klompje - knuistje - koetje - kommetje - koordje - korstje - kraampje - krengetje - kroontje - kunstje - kunstjes - kwastje - lammetje - landje - maandje - maantje - molletje - mouwtje - nestje - netje - optelsommetje - potloodpuntje - pruimpje - puistje - rekeningetje - riempje - rijmpje - schermpje - schortje - schuimpje - schuimpjes - slangetje - slootje - slotje - spelletjes - sprongetje - stangetje - stompjes - taartje - tandjes - tangetje - tekeningetje - tekstje - theekopjes - toegangspoortje - torentje - vakantiehuisje - varentje - vlaatjes - vlaggetjes - vlechtjes - vormpje - vriendje - vuiltje - vuurtje - wieltje - wormpje - worstje - zweertje - zwempje

Rubriek E: eind-d en eind-b

aangespoeld - aanrecht - aards - abnormaal - absurd - achteruit - advies - amusant - arts - bangerd - bedoord - bekendste - beteuterd - bieb - bits - bloedrood - bloedvat - bordkrijt - brandpunt - broedtijd - buskruit - Citroensap - compliment - daad - dank - deurknop - dikkerd - dommerd - doods - duizendpoot - eb - envelop - fanclub - fiets - flinkerd - flits - fonds - gebied - gebit - geluid - gids - gidswoord - ginds - goedkoop - griep - grijsaard - grondwet - groots - handje - handrug - handvat - heb - heterdaad - heup - honds - hoofdletter - iemand - interessant - joods - kinds - klasgenoot - knap - knots - koets - koorts - krab - krib - kruispunt - lafaard - landgoed - landkrab - litteken - loodrecht - loods - maandblad - machinist - magneet - mep - minuten - motorboot - mouwslab - nachtclub - nachthemd - ochtend - onbekend - onderlip - ondeugend - onkruid - overkant - overreden - pech - pelsrob - perfect - potgrond - potlood - predikant - prop - puinhoop - radslag - rechterhand - rechts - reeds - rits - schaats - scheids - scheldwoord - schets - schildknaap - schildpad - schip - schop - schrob - schub - sinds - sindsdien - spinnenweb - spits - sportveld - stads - standpunt - steeds - stop - televisieprogramma - tentdoek - trompet - trots - tulband - tussenrib - veerpont - veilige - verbod - vingertop - vlijmscherpe - voetstap - wangkwab - waterstand - weekblad - wereld - wikkelde - windmolen - woonboot - woordvoerder - zeerob - zendtijd

Rubriek F: au(w) of ou(w)

applaus - astronaut - augurk - augurken - augustus - aula - auteur - automaat - automonteur - benauwd - benauwdheid - berouw - betrouwbaar - bosbouw - bouten - bouwt - dauw - dinosaurius - dipsaus - eenvoudig - fauna - flauwte - gauw - gebouw - gesnauw - goudstaven - houding - hout - huishouden - kabeljauw - kabouter - kauwen - klauteren - klauwen - koud - kouder - landbouwer - meervoud - mevrouw - miauwen - mouwloos - nauwelijks - nauwkeurig - oerwoud - onderbouw - ouderwets - oudste - pauze - pauzeren - rauwkost - saus - sausje - schouder - schouwburg - sjouwen - sojasaus - stout - toeschouwer - toeschouwers - trouwdag - trouwens - trouwt - verkouden - vertrouwen - vouw - wantrouwig - wenkbrauwen - zelfvertrouwen

Rubriek G: -ch(t)

aandacht - aanklagen - aantocht - afwegen - ambacht - ballet - bedreigde - bedriegen - berucht - bewegende - bochten - broodbeleg - bruggen - burchten - chaos - dag - dagelijks - december - dertig - dichterbij - dolfinnen - doorzichtig - draagt - duizenden - eekhoortje - eigen - evenwicht - fluweelzacht - gebergte - gedicht - geheugen - gekuch - gewichtig - gezegde - gezichtje - glimlach - glimlachen - goochelen - hobbelige - hoofd - hoogtepunt - indrukwekkend - inrichting - installeren - jochie - juichend - juichende - kachelkje - klederdracht - kroonluchter - landmacht - legt - leugen - leugenaar - lichaam - liggen - lijken - lucht - massaal - medelijden - menigte - muggen - nachtboot - nachtegaal - nieuwsbericht - nieuwsgierig - ogen - omploegen - onverwacht - oorlogen - opdracht - overbruggen - overgewicht - paraplu - pechvogel - potloden - prachtig - rechthoek - rechtsaf - regelrecht - richel - richeltje - richting - rietveld - sandalen - schouwspel - slachthuis - slagroom - slagstanden - sneeuwrichels - spreuwen - stichting - stoeptegels - tegels - tegenslagen - tegenwind - terugtocht - teugel - uitleggen - uitzicht - vaker - vliegtuig - vliegtuigen - vluchteling - vluchtelingen - vlugger - voettocht - vogels - volwassen - vraagteken - vrachtschip - vroegtijdig - weg - wegtrekken - wijd - windrichting - zachtjes - zagen - zeelucht - zegt - zichzelf - zigzaggen - zigzagt - zocht - zorgvuldig

Rubriek H: eeuw, ieuw, uw

afschuw - benieuwd - duwde - gloednieuw - kieuwen - leeuwentemmer - leeuwerik - meeuwennest - middeleeuwen - opnieuw - schaduw - schreeuwden - sneeuwlawine - sneeuwvlokken - stuw - stuwmeer - waarschuwd - waarschuwing - waarschuwborden - waterstuwen - zenuwen - zwaluwen - zwerm - zwerven

Rubriek I: lange klank en enkelaar

aangeboren - aangestoken - aanhalingstekens - aansprakelijk - ademen - afgelopen - afschuwelijk - afspraken - alarmeren - auto - bakstenen - bananen - basisonderwijs - besturen - brede - breken - demonstreren - drogen - echtgenote - euro - familie - gaafste - garanderen - gekozen - gemene - gesloten - gewone - gluren - goocheltruc - grafieken - granaatje - gure - hagedis - hagelslag - hangsloten - hotel - hotelkamer - inbreker - interessante - kameleon - kanalen - kastelen - klasgenoten - kleverige - klimrozen - konijn - kwade - leestekens - leven - levensgevaarlijk - madeliefje - makelaar - manier - menu - mestkever - minderjarige - naaldbomen - natuur - natuurlijk - ondersteboven - onregelmatig - onsmakelijk - onweten - openbreken - opgeven - organiseren - overburen - overleven - overstroming - panda - paprika - pasta - patatje - plafond - plamuren - postzegel - prooien - razendsnel - salamander - salaris - schaken - schapen - scheren - scheve - schoorstenen - schuren - slapen - smeren - speciale - spreekbeurt - staart - stapelbed - stroopwafel - stroopwafels - supermarkt - tegelijk - telefoneren - tempo - terugbetalen - tevreden - tomaat - tomaatje - totaal - toveren - uitgerekend - uitnodigen - uitstekend - verbazen - verdoving - verhoging - verkleden - verleggen - verschillende - verveling - voorlezen - water - weegschalen - woont - zure - zware

Rubriek J: korte klank en dubbelaar

aandachtig - aardappelen - abonnement - allemaal - alsjeblieft - appelflappen - beklimmen - belangstelling - bemanning - bergbeklimmer - bestemming - biefstukken - binnensteden - blinddoeken - boetseren - boodschappenkar - boterhammen - brokken - deurknoppen - doorknippen - dubbelvouwen - feestelijke - feestkleding - feesttenten - frambozen - gehaktballen - gehoorzaamde - gekomen - gemekker - geruststellen - gewonnen - herinneren - hert - ingewikkeld - klassen - kletsen - komkommer - krassen - kreeften - krielkippen - krijzen - krokodil - kruisbessen - kussenslopen - lekkerst - levend - magneten - mensenvlees - neusdruppels - onderdelen - ongelukken - ontsnappen - onverstoortbaar - overwinning - paard - pantoffels - parkeren - perenboom - plukken - poppenspeler - portemonnee - prikkeldraad - professor - rechthoekig - reddingsactie - reddingsboten - regenjassen - republiek - rommelmarkt - Russische - schattige - scheuren - schommelstoel - schrammen - slakkensoort - spetteren - stapelbedden - tegenkwam - tegenstander - tennisbal - toestemming - tong - trompetten - uitpakken - uitstoten - vergissing - verkenners - verloren - vertellen - vertrekken - vlees - vleugels - voetballen - volksvertelling - voorstelling - vriendinnen - vriendinnetje - vrijwilliger - vruchten - wandelstokken - waterkannen - zevenkoppige - zo - zwempullen

Rubriek K: verbuiging f/v en s/z

aanwezig - adviezen - bazen - bedrijven - begrenzen - beleven - belevenis - blijven - bloemenvazen - boterham - broze - buurthuizen - dansen - doolhoven - dove - dozen - druipkaarsen - dwaze - favoriete - ganzen - geloven - gewelven - gezichtjes - gezond - glazen - gleuven - grafkransen - graven - grenzen - grondstoffen - halzen - hoezen - huizen - invloed - kaarsen - kaasschaven - kalveren - kansen - kerkhoven - kersen - kersenboom - kiezen - kluiwen - kluienaar - kniekousen - koters - kransen - kranten - laarzen - leeuw - liever - luizen - meebeslissen - mensen - misdrijven - muizen - neuzen - onmogelijk - paashazen - pannenkoeken - plaatsen - poezen - polsen - postduiven - prijzen - prikker - proeven - raden - reeksen - regenlaarzen - reizen - rotsen - rupsen - sauzen - scherven - schroeven - spelenderwijs - spelletje - sponzen - sportieve - tover - trotse - uitdaging - volksdansen - warenhuizen - wennen - wensen - wijze - zijderupsen

Rubriek K: verbuiging -em, -elen, -enen, -eren

achteren - achtergebleven - adembenemend - afgevaardigde - afrekenen - agente - amandelen - artikelen - automobilist - beenderen - bejaardenverzorger - belemmeren - benaderen - beschilderen - bestuderen - betekenen - bewapenen - bezem - bladeren - bloesem - bloesemtakken - bodem - bovenverdieping - druppelen - engelen - fluisteren - gevangenen - gletsjer - goederentrein - herberg - hersenen - herstel - hulpmiddelen - inleveren - kenmerk - kinderen - maatregelen - melkweg - mosselen - onderhandelen - ondertekenen - overkoepelen - overlevenden - protesteren - respecteren - runderen - servet - snelweg - stiekem - tegenovergesteld - totempaal - uithoudingsvermogen - uitrekenen - verantwoordelijke - vermenigvuldigen - verpletteren - vertegenwoordiger - volkeren - volwassenen - worstelen